

Univerzitet u Sarajevu
University of Sarajevo

**FAKULTET
POLITIČKIH
NAUKA**
UNIVERZITET U SARAJEVU
MCMXLIX

VODIČ ZA DOKTORSKE STUDIJE

Akademska 2022/2023. godina

POLITOLOGIJA

SOCIOLOGIJA

KOMUNIKOLOGIJA/
ŽURNALISTIKA

SIGURNOSNE I
MIROVNE STUDIJE

SOCIJALNI RAD

www.fpn.unsa.ba

O FAKULTETU POLITIČKIH NAUKA

Fakultet političkih nauka jedna je od 24 članice Univerziteta u Sarajevu. Zvanično je formiran 1961. godine, nastavljajući tradiciju dotadašnje Visoke škole političkih nauka u Sarajevu. U protekle četiri i po decenije Fakultet je izrastao u respektabilnu naučnu instituciju. Na Fakultetu političkih nauka uspješno se provodi reforma nastavno-naučnog procesa na temelju standarda koji su sadržani u Bolonjskoj deklaraciji.

U skladu s reformskim tendencijama Univerziteta u Sarajevu, vođenim duhom i idejama Bolonjske deklaracije te nizom drugih ključnih dokumenata vezanih za šire transformacijske procese ka „Evropi znanja“, Fakultet političkih nauka u Sarajevu izvršio je temeljitu rekonstrukciju i inovaciju nastavnih planova i programa kako bi izašao ususret izazovima svoga vremena. Duboko smo svjesni razvojnih potreba bosanskohercegovačkog društva i stoga se vodimo potrebom da nakon višegodišnjeg zastoja u naučnoistraživačkom radu načinimo kvalitativne iskorake ka široj evropskoj akademskoj zajednici istraživača.

Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu predstavlja temeljnu obrazovnu instituciju u poučavanju i istraživanju u oblasti društvenih nauka u Bosni i Hercegovini. Kroz javni i znanstveni angažman nastavnika i saradnika ovaj Fakultet ima aktivnu ulogu u kreiranju identiteta i afirmaciji države Bosne i Hercegovine utemeljene na principima liberalnodemokratskog, multietničkog društva zasnovanog na znanju. Osnovan 1961. godine, Fakultet baštini skoro šest decenija tradicije akademskog obrazovanja, koje se odvija na pet studijskih odsjeka: [Odsjek za politologiju](#), [Odsjek za sociologiju](#), [Odsjek za komunikologiju/žurnalistiku](#), [Odsjek za sigurnosne i mirovne studije](#) te [Odsjek za socijalni rad](#).

Na Odsjeku za politologiju na usmjerenju [Međunarodni odnosi i diplomatija](#) dio nastave na prvom ciklusu te cjelokupan nastavni proces na master studiju odvija se na engleskom jeziku. Pored toga, Fakultet u saradnji sa devet regionalnih i evropskih univerziteta učestvuje u zajedničkom master programu u političkim naukama.

Imajući u vidu iskustva i pozitivna postignuća srodnih fakulteta i odsjeka u regionu i šire, nastavnici, istraživači i saradnici Fakulteta političkih nauka, jedinog fakulteta te vrste u Bosni i Hercegovini, odlučni su u namjeri da bosanskohercegovačkim mladim naraštajima ponude niz prepoznatljivih kvalitetnih studijskih programa usporedivih s većinom razvijenih studija u svijetu. U preko 150 predmeta – od fundamentalnih teorijskih do niza specijalističko aplikativnih disciplina – na Fakultetu političkih nauka tretiraju se gotovo svi aspekti savremenog društvenog života. Fakultet političkih nauka pruža solidnu osnovu za profesionalnu osposobljenost za rad u raznim vladinim tijelima i institucijama, preduzećima, institucijama kulture, obrazovanja i građanskog društva, kao i za nastavak daljnjeg naučnoistraživačkog rada, na istom ili srodnim fakultetima.

Proteklih godina posebna pažnja usmjerena je na međunarodnu saradnju, što je rezultiralo povećanjem broja stranih studenata koji se odlučuju da dio svoga studija provedu na Fakultetu političkih nauka. Statistički podaci pokazuju da od ukupnog broja studenata koji dolaze na Univerzitet u Sarajevu više od polovice kao svoju akademsku destinaciju biraju naš Fakultet. Značajan broj nastavnog, nenastavnog osoblja i studenata Fakulteta političkih nauka putem bilateralnih i univerzitetski realiziranih Erasmus+ programa učestvuje u akademskoj mobilnosti, što omogućuje prenošenje i primjenu pozitivnih iskustava s tih institucija u naš vlastiti rad te značajno doprinosi uspostavi i širenju profesionalnih kontakata.

Središte naučnoistraživačkog rada je [Institut za društvena istraživanja](#) Fakulteta političkih nauka, koji uspješno realizira projekte te ostvaruje saradnju sa značajnim brojem međunarodnih organizacija i donatora. Regionalna prepoznatljivost Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu reflektira se i kroz četiri generacije interdisciplinarnih doktorskih studija, koje su privukle desetke kandidata iz cijele regije Zapadnog Balkana.

Imajući u vidu tranzicijske procese kroz koje prolaze Bosna i Hercegovina i njezino visoko školstvo, u čijem fokusu je naučna interdisciplinarnost, Fakultet političkih nauka nastavit će njegovati ono ponajbolje u svojoj gotovo pola stoljeća vrijednoj tradiciji – razvijati aplikativne dimenzije znanja u širem kontekstu društvenih i humanističkih nauka.

RAZLOZI ZA IZMJENE I DOPUNE NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA

Fakultet političkih nauka gaji određeni kontinuitet u realizaciji studijskih programa interdisciplinarnih doktorskih studija, a što se ogleda kroz četiri generacije interdisciplinarnih doktorskih studija, koje su privukle desetke kandidata iz cijele regije Zapadnog Balkana. Na osnovu Elaborata za pokretanje studijskog programa interdisciplinarnog dokorskog studija, kojeg je odobrio Senat Univerziteta u Sarajevu, u školskoj 2011/12. godini, upisana je prva generacija doktoranata na istraživačka polja: Politologija, Sociologija i Sigurnosne i mirovne studije. U školskoj 2014/15. godini po proširenom i inoviranom Programu, upisana je druga generacija polaznika dokorskog studija, na tri istraživačka polja prve generacije, kojem je priključen i studij na istraživačkom polju Socijalni rad. U školskoj 2013/14. godini, pod okriljem Fakulteta političkih nauka Sarajevo, a na osnovu usvojenog Programa, pokrenut je doktorski studij za istraživačko polje Komunikologija. U školskoj 2016/17. godini pokrenut je objedinjeni, interdisciplinarni doktorski studij za svih pet istraživačkih polja koja su u domenu Fakulteta na sva tri nivoa studija:

Politologija, Sociologija, Sigurnosne i mirovne studije, Socijalni rad i Komunikologija. Prethodne napomene govore o kontinuitetu i razvoju dokorskih studija interdisciplinarnog karaktera na Fakultetu političkih nauka. Novi studijski program interdisciplinarnih dokorskih studija na Fakultetu političkih nauka slijedi ideju o organizacijskoj formi, kriterijima i standardima propisanim novim Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu iz decembra 2018. godine.

1

Značaj studija s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru – Interdisciplinarnost doktorskog programa nije samo izraz trenda u organizaciji studija na višim ciklusima na univerzitetima diljem svijeta, uključujući i regionalne univerzitete kao i programe koje već postoje na Univerzitetu u Sarajevu, nego je i izraz kontinuiteta i dugoročne opredijeljenosti studijskih programa doktorskih studija na Fakultetu političkih nauka. Interdisciplinarnost je važna odrednica savremenih naučno-nastavnih i naučno-istraživačkih tokova koji se temelje na ideji "društva znanja", kao i uloge koju interdisciplinarnost igra u oblasti evropskog visokog obrazovanja na tržištu rada u javnom i privatnom sektoru.

Fakultet političkih nauka već se nametnuo u našem javnom i akademskom prostoru, ali i unutar regionalnog akademskog i istraživačkog konteksta kao zajednica koja uz naslijeđene matrice mišljenja i djelovanja afirmira i nove pristupe u znanosti koji su rezultat relevantne konekcije i prisustva određenog broja naših nastavnika i suradnika u akademskom i javnom prostoru naše zemlje, regije, Evrope i svijeta. Interdisciplinarnost predstavlja upravo jedan takav pristup za koji je Fakultet političkih nauka, shodno vlastitoj organizacionoj ustrojenosti, kapacitetima i stečevini prethodne realizacije kroz ranije interdisciplinarnost studijske programe, adekvatno pripremljen.

2

Usklađenost s misijom Univerziteta i strategijom predlagača studijskog programa kao i sa aktuelnim strateškim dokumentom Univerziteta - Univerzitet u Sarajevu kroz svoje strateške dokumente višestruko podržava interdisciplinarnost programa, posebno na III ciklusu studija. Važnost interdisciplinarnosti studija je Programom rada rektora, Strategijom razvoja NI/UN UNSA i drugim strateškim dokumentima, trenutno važećim ili onim u izradi na UNSA, uzdignuta na nivo organizacijskog zahtjeva. Dodatno, u strategijama na svim nivoima (UNSA, Kanton Sarajevo i Federacija BiH) se navodi značaj praćenja trendova u okruženju, te u poređenju sa svjetskim univerzitetima, što je dodatna potvrda o važnosti fokusiranja na interdisciplinarnu programe.

Koncept studiranja sva tri ciklusa studija unutar jedne discipline je ograničavajući i kao takav prevaziđen u svijetu, i kandidatima, posebno na III ciklusu studija je neophodno ponuditi širu paletu mogućnosti kroz interdisciplinarni pristup. Interdisciplinarni doktorski program kojim su obuhvaćena relevantna i tradicionalno razvijena polja politologije, sociologije, komunikologije, sigurnosnih i mirovnih studija, kao i socijalnog rada ispunjava sve navedene kriterije.

3

Usporedivost studijskog programa sa programima akreditiranih studijskih programa – Novi studijski program interdisciplinarnog doktorskog studija proizilazi iz opredijeljenosti i prethodnih iskustava organiziranja interdisciplinarnih doktorskih studija Fakulteta političkih nauka. Skloni smo uvjerenju da je Fakulteta političkih nauka ona visokoškolska adresa koja s punim pravom može ponijeti epitet organizacione jedinice sarajevskog Univerziteta čiji akademski kadar sa svrhom i razlogom istražuje i misli bosanskohercegovačku, regionalnu, evropsku i svjetsku društvenost te je kao takav spreman ponuditi i doktorski studij sukladno zahtjevima epohe i u duhu relevantnog i kompetentnog akademizma. Pred istraživačima društvenih znanosti veliki su izazovi. Doktorski studij, sinteza je naših mogućnosti, kompetencija i anticipacije razvoja znanstvenih disciplina sukladno kadrovskim kapacitetima ali i suradnji sa drugim visokoškolskim i istraživačkim institucijama, u zemlji (na UNSA¹ i SUM²), regiji (Sveučilište u Zagrebu³ i Univerzitet u Ljubljani⁴), Evropi (Univerzitet u Leedsu⁵ i Evropski univerzitetski institut u Firenci⁶) i svijetu (McMaster Univerzitet i Berkeley Univerzitet⁷).

Proces europeizacije društvenih procesa podrazumijeva i europeizaciju znanja, a to znači i institucionalno normiranje akademske prakse na novim premisama, ali i korištenje pozitivnih iskustava bosanskohercegovačkog akademizma. Na osnovu prethodnih ulaznih parametara i ključnih spoznaja o procesu doktorskog studija u evropskom istraživačkom prostoru, došli smo do zaključka da Fakultet političkih nauka ima sve preduvjete da ostvari kontinuitet na trećem ciklusu studija i organizira doktorski studij pod općim nazivom Interdisciplinarni doktorski studij iz društvenih nauka, na svim istraživačkim poljima koja su u njegovoj djelatnosti.

[1] <http://cis.unsa.ba/bs/programi/doktorski/doktorski-studij-globalne-studije/> (pristupljeno 15.06.2020.).

[2] <https://ff.sum.ba/hr/stranice/interdisciplinarni-doktorski-studij-o-studiju> (pristupljeno 15.06.2020.).

[3] <http://www.unizg.hr/istrazivanje/doktorski-studiji/centar-za-poslijediplomske-studije/> (pristupljeno 15.06.2020.).

[4] https://www.fsd.uni-lj.si/en/study/graduate_studies/doctoral_programme/inter_doctoral_hs/ (pristupljeno 15.06.2020.).

[5] <https://essl.leeds.ac.uk/politics-research-degrees/doc/doctor-philosophy-phd-3> (pristupljeno 15.06.2020.).

[6] <https://www.eui.eu/DepartmentsAndCentres/PoliticalAndSocialSciences/DoctoralProgramme> (pristupljeno 15.06.2020.).

[7] <http://guide.berkeley.edu/graduate/degree-programs/sociology-demography/> (pristupljeno 15.06.2020.).

DOMAĆA I MEĐUNARODNA SARADNJA SA INTERESNIM SKUPINAMA

Druga bitna opredijeljenost Fakulteta političkih nauka, pored interdisciplinarnosti, je internacionalizacija. Proteklih godina posebna pažnja usmjerena je na međunarodnu saradnju, što je rezultiralo povećanjem broja stranih studenata koji se odlučuju da dio svoga studija provedu na Fakultetu političkih nauka. U tu svrhu na Odsjeku za politologiju ustanovljeni su studijski programi „Međunarodni odnosi i diplomatija” na I i II ciklusu studiranja koji se djelomično izvode na engleskom jeziku. Statistički podaci[1] pokazuju da od ukupnog broja studenata koji dolaze na Univerzitet u Sarajevu više od polovice kao svoju akademsku destinaciju biraju naš Fakultet. Značajan broj nastavnog, nenastavnog osoblja i studenata Fakulteta političkih nauka putem bilateralnih i univerzitetski realiziranih Erasmus+ programa učestvuje u akademskoj mobilnosti, što omogućuje prenošenje i primjenu pozitivnih iskustava s tih institucija u naš vlastiti rad te značajno doprinosi uspostavi i širenju profesionalnih kontakata.

Predložena struktura i organizacija interdisciplinarnog studijskog programa III ciklusa studiranja temelji se na ECTS sistemu bodovanja što u znatnoj mjeri omogućava mobilnost studenata, te podstiče mobilnost studenata i nastavnika u domaćem i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja, na način da omogućuje uključivanje nastavnika sa svih organizacionih jedinica UNSA u nastavni proces kao i nastavnika iz inostranstva iz sadržaja obuhvaćenih ovim programom. Dodatno, predložena struktura i organizacija doktorskog programa omogućuje suradnju s drugim srodnim doktorskim studijima. To se prvenstveno odnosi na kreiranje zajedničkih predmeta i suradnju u naučno-istraživačkim projektima na koje se ovaj doktorski program oslanja.

Okosnicu internacionalizacijskih aktivnosti na Fakultetu političkih nauka čini [Ured za međunarodnu saradnju](#) kroz čiji angažman je Fakultet učvrstio veze sa srodnim fakultetima u zemljama bivše Jugoslavije kroz CEEPUS program kao i Erasmus Mundus program SEES (South Eastern Europe Studies). Pored toga, razvijena je saradnja sa mrežom univerziteta, prvenstveno kroz Erasmus+ KA107 okvir (Karlov Univerzitet u Pragu, Univerzitet u Lundu, Science Po Pariz, Univerzitet u Ljubljani, Hacetteppe Univerzitet, Vytautas Magnus Univerzitet i drugi), Erasmus+ KA2 (Univerzitet u Salzburgu – međunarodni studijski program PoSiG), te kroz Erasmus Mundus gdje Fakultet političkih nauka učestvuje kao partner unutar konzorcija na čijem čelu su Univerzitet u Glasgowu i Univerzitetom u Tartuu (Central and Eastern European, Russian and Euroasian Studies). S obzirom na mogućnosti mobilnosti nastavnika u okviru ove široke mreže, odnosno mogućnost da se mreža utilizira tako da u izvođenju ovog programa učestvuju nastavnici sa partnerskih univerziteta, ovaj doktorski studij može postati okosnica kako intenzivnije internacionalizacije postojećih i budućih studijskih programa na Fakultetu političkih nauka, tako i okosnica intenzivnije internacionalizacije Univerziteta u Sarajevu.

Obrazovanjem doktoranata koji će steći naučni stepen doktora interdisciplinarnih nauka iz jednog od ukupno pet područja studija ostvaruju se potrebni preduvjeti za daljnji razvoj interdisciplinarnosti u okviru nastavnih i naučnih institucija u BiH, kao i drugih javnih i privatnih ustanova, odnosno organizacija izvan visokoškolskog sistema kojima je neophodan interdisciplinarni pristup u rješavanju praktičnih problema iz svojih oblasti. Upravo zato, moguće je očekivati da različite međunarodne organizacije, kao i nevladin sektor koji djeluje u BiH će omogućiti brojne prilike za zapošljavanje svršenim doktorantima interdisciplinarnog dokorskog programa iz društvenih nauka. Istovremeno, otvorene su i mogućnosti zapošljavanja u brojnim javnim institucijama u BiH kao i izvan BiH, a koje se bave integracijskim procesima i procesima proširenja EU i njihovim društvenim, političkim, medijskim i sigurnosnim kontekstom u širokom spektru od markonivoa (multilaterna diplomatija) do mikronivoa (lokalna zajednica).

OPĆI DIO

Naziv studijskog programa	Interdisciplinarni doktorski program iz društvenih nauka <ul style="list-style-type: none"> • ISTRAŽIVAČKO POLJE POLITOLOGIJA • ISTRAŽIVAČKO POLJE SOCIOLOGIJA • ISTRAŽIVAČKO POLJE SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE • ISTRAŽIVAČKO POLJE KOMUNIKOLOGIJA • ISTRAŽIVAČKO POLJE SOCIJALNI RAD
Nositelj studijskog programa	Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka
Vrsta studijskog programa	Akademski studijski program
Nivo studijskog programa	III ciklus studija
Trajanje studijskog programa	6 semestara
ECTS krediti	180 ECTS
Akademski/stručni naziv koji se stiče po završetku studija	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doktor političkih nauka/znanosti 2. Doktor sociooloških nauka/znanosti 3. Doktor političkih nauka/znanosti iz oblasti sigurnosnih i mirovnih studija <ol style="list-style-type: none"> 1. Doktor komunikoloških nauka/znanosti 2. Doktor nauka/znanosti socijalnog rada
Jezik studija	Bosanski/engleski
Europski kvalifikacijski okvir (EQF)	Nivo 8
Frascati kvalifikacija	509 Društvene nauke - interdisciplinarni

[1] <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page#footnote4>

[1] Frascati Manual 2015 Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, DOI:<https://dx.doi.org/10.1787/9789264239012-en>

CILJEVI PROGRAMA

Interdisciplinarni doktorski studij društvenih nauka je poseban interdisciplinarni program za studente koji žele proučavati probleme iz savremene sociologije, političkih nauka, sigurnosnih i mirovnih studija, socijalnog rada i komunikologije.

Temeljni cilj interdisciplinarnog dokorskog programa jeste proširenje znanja studenata u području interdisciplinarnog istraživanja u društvenim naukama, razvijanje samostalnih istraživačkih sposobnosti studenata i stvaranje budućih istraživača sposobnih da vode interdisciplinarne istraživačke projekte u društvenim naukama. Nadalje, cilj interdisciplinarnog dokorskog programa je poticati kritičko razmišljanje kod polaznika te osigurati preduvjete za uspješan i odgovoran naučni rad u skladu s najvišim naučnim, metodološkim i etičkim standardima. Ovaj studij će u najboljoj mogućoj mjeri osposobiti studente za njihovu daljnju akademsku karijeru ili karijeru u vladinom ili nevladinom sektoru.

SELEKCIJA KANDIDATA I PROHODNOST STUDIJA

U skladu sa članom 22. Pravila studiranja za treći ciklus studija UNSA, na konkurs se mogu prijaviti kandidati koji su stekli diplomu drugog ciklusa studija, integrisanog studija, akademskog specijaliste i magistra nauka/umjetnosti prema predbolonjskom sistemu studiranja (minimalno 300 ECTS).

Kriteriji za selekciju kandidata/tkinja su sljedeći: akademski kvalitet (prosječna ocjena tokom I i II ciklusa studija), aktivno znanje engleskog jezika i komunikativnost. Izbor kandidatkinja i kandidata vrši Vijeće studija na osnovu predatih aplikacija i traženih dokumenata (univerzitetska diploma, prepis ocjena, dokument koji potvrđuje aktivno znanje engleskog jezika, preporuke i pismo motivacije). Postoji i mogućnost posebnog razgovora sa kandidatima u užem izboru.

Na osnovu rezultata postignutih na drugom ciklusu studija, integriranom studiju, specijalističkom ili postdiplomskom, na bazi relevantnih publikacija u međunarodnim časopisima sa dvostrukom recenzijom, te na bazi razgovora sa kandidatima, napraviti će se i objaviti rang lista prijavljenih primljenih kandidata.

U skladu sa Pravilima studiranja za treći ciklus studija UNSA, član 22. Kandidatima koji su stekli titulu magistra nauka/umjetnosti prije uvođenja bolonjskog sistema trocikličnog studiranja ili titulu akademskog specijaliste, tj. upisuju doktorski studij sa 360 ECTS priznaje se 60 studijskih bodova, i to kroz priznavanje dva izborna predmeta i/ili izradu dijela projekta, odnosno radne verzije doktorata. Ovi kandidati, prema istom članu, plaćaju dvije trećine ukupne cijene studija.

SKALA OCJENJIVANJA

Svaki predmet ima odgovornu nastavnicu/ika, a u izvođenju nastave učestvuju i gostujuće profesorice i profesori sa UNSA ili iz europskih partnerskih univerziteta. Dio časova biće iskorišten za problemska izlaganja profesora/ice koji/a je voditelj/ica modula, kao i gostujućih inostranih i domaćih eksperata/tica. Pored toga, očekuje se aktivno učešće studenata/tica u raspravama o pojedinim aktuelnim problemima. Ispit se polaže nakon odslušanih predavanja iz svakog pojedinog modula. Voditelj/ica modula je zadužen/a za obavljanje ispita i ocjenu pristupnog rada. Pohađanje svih komponenti programa je obavezno.

U skladu sa Pravilima UNSA, doktorski rad se radi uz redovne konsultacije sa mentorom/icom te se javno brani. Ocjenjuje je komisija imenovana od strane Vijeća studija. Mentor/ica je član/ica Komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije.

U implementaciji studija primjenjuju se bolonjski standardi: mobilnost (studenata/ica, predavača/ica, istraživača/ica), ECTS, partnerstvo univerziteta (učestće inostranih predavača u realizaciji predmeta, rad na razvoju nastavnog plana i programa), te evropska dimenzija visokog obrazovanja.

OSIGURANJE KVALITETE

Osiguranje i interna kontrola kvaliteta rada visokoškolskih institucija i provođenja studijskih programa su adresirani Zakonom o visokom obrazovanju Kanton Sarajevo, Statutom Univerziteta u Sarajevu, i ostalim relevantnim pravnim aktima Univerziteta, nosilaca ovog studijskog programa.

STRUKTURA STUDIJA

Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu, nastava na studiju organizira se u I i II semestru studija, dok su III, IV, V i VI semestar studija predviđeni za izbor i definiranje uže oblasti ili discipline istraživanja, prijavu i prezentaciju projekta doktorskog rada, izradu i odbranu doktorske disertacije. U tom smislu buduća struktura programa po semestrima jeste:

- Prvi semestar: Ovisno o istraživačkom polju, dva ili tri obavezna predmeta (ukupno 30 ECTS i 160 sati kontakt nastave);
- Drugi semestar: Jedan obavezni metodološki predmet, i dva izborna predmeta sa ponuđene liste ili drugih istraživačkih polja (ukupno 30 ECTS i 150 sati kontakt nastave)
- Treći semestar: Izrada i prijava projekta doktorske disertacije (ukupno 200 sati i 30 ECTS)
- Četvrti semestar: Izrada i odbrana projekta doktorske disertacije (ukupno 200 sati i 30 ECTS)
- Peti semestar: Izrada radne verzije doktorske disertacije (ukupno 200 sati i 30 ECTS)
- Šesti semestar: Izrada i odbrana finalne verzije doktorske disertacije (ukupno 200 sati i 30 ECTS).

U osnovi, budući polaznici/e doktorskog programa na Fakultetu političkih nauka slušati će i polagati ukupno dva (Sociologija i Sigurnosne i mirovne studije), odnosno tri (Politologija, Komunikologija i Socijalni rad) obavezna, modula/predmeta koji su utemeljeni u oblasti društvenih nauka (politologija, sociologija, socijalni rad, komunikologija, sigurnosne i mirovne studije), te jedan obavezan metodološki predmet. Dodatno, slušati će i polagati dva izborna modula/predmeta sa ponuđene liste formirane od predmeta/modula iz drugih istraživačkih polja te dodatnih modula koje mogu birati studenti svih istraživačkih polja.

Za svaki od ponuđenih obaveznih modula/predmeta, predviđeno je učešće najmanje dva ko-nositelja/ce nastavnog i istraživačkog procesa, te još dva (ili tri) nastavnika/ce koji će učestvovati u izvođenju nastave.

Za svaki od ponuđenih izbornih predmeta/modula, predviđeno je da, pored učešća nositelja/ce nastavnog i istraživačkog procesa, u izvođenju nastave učestvuju još dva (ili tri) nastavnika/ce.

POPIS OBAVEZNIH I IZBORNIH PREDMETA

Istraživačko polje POLITOLOGIJA

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS
Prvi	Savremena država*	60	10
Prvi	Savremeni izazovi demokratiji**	50	10
Prvi	Međunarodni odnosi i multilateratna diplomatija***	50	10
	Ukupno prvi semestar	160	30

* Savremena država

Podmodul
Modeli države i demokratije
Političko predstavljanje

** Savremeni izazovi demokratiji

Podmodul
Demokracija i autoritarizam u Jugoistočnoj Europi
Političke mitologije

*** Međunarodni odnosi i multilateratna diplomatija

Podmodul
Savremena diplomatija
Međunarodne razvojne studije

Istraživačko polje **SOCIOLOGIJA**

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS
Prvi	Problemi i izazovi sociologije*	80	15
Prvi	Savremeni društveni fenomeni**	80	15
	Ukupno prvi semestar	160	30

* Problemi i izazovi sociologije

Podmodul
Identitet i politika
Politička sociologija religije
Politička sociologija kozmopolitizma

** Savremeni društveni fenomeni

Podmodul
Društvo rizika i savremena sociologija
Starenje stanovništva i međugeneracijski odnosi
Umjetnost i društveni pokreti

Istraživačko polje **SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE**

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS
Prvi	Savremene teme sigurnosnih studija*	80	15
Prvi	Mir i sigurnost u regionalnoj perspektivi**	80	15
	Ukupno prvi semestar	160	30

Savremene teme sigurnosnih studija

Podmodul
Humanitarne intervencije i kolektivna sigurnost
Komparativne sigurnosne politike
Terorizam i političko nasilje

**Mir i sigurnost u regionalnoj perspektivi

Podmodul
Regionalna sigurnost u umreženom svijetu
Istraživanje mira u regionalnoj perspektivi
Prevenција društvenih konflikata

Istraživačko polje **KOMUNIKOLOGIJA**

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS
Prvi	Mediji i komunikacije u dobu post-istine	60	10
Prvi	Društvo rizika i mediji	50	10
Prvi	Evropska unija, mediji i ljudska prava	50	10
	Ukupno prvi semestar	160	30

Istraživačko polje **SOCIJALNI RAD**

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS
Prvi	Društvene promjene, nejednakost i socijalna politika	60	10
Prvi	Porodica i društvene transformacije	50	10
Prvi	Marginalizovane skupine i ljudska prava	50	10
	Ukupno prvi semestar	160	30

DRUGI SEMESTAR

(identičan za sva istraživačka polja)

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS
Drugi	Metodologija	60	10
Drugi	Izborni modul sa drugih istraživačkih polja ili dodatni moduli s liste	50	10
Drugi	Izborni modul sa drugih istraživačkih polja ili dodatni moduli s liste	50	10
	Ukupno drugi semestar	160	30

IZBORNI MODULI

(Sva istraživačka polja)

Naziv modula	Nositelj/ica
Politika digitalnog	Prof. dr. Emir Vajzović
Aplikativna područja profesionalne prakse socijalnog rada	Prof. Nedreta Šerić Prof. dr. Suada Buljubašić
Edukativni potencijal stripa	Prof. dr. Haris Cerić
Interkulturalni dijalog i kulturološke različitosti	Prof. dr. Sarina Bakić
Savremene sociološke teorije	Prof. dr. Halima Sofradžija
Izazovi i perspektive integracijskih politika	Prof. dr. Nedžma Džananović – Miraščija
Institucionalna i vaninstitucionalna politika	Prof. dr. Elvis Fejzić
Globalna pravda i novi modeli političke subjektivacije	Prof. dr. Asim Mujkić
Globalna kriza liberalne demokracije i populizam	Prof. dr. Nedžma Džananović Prof. dr. Valida Repovac Nikšić

IZBORNIMODULI – ISTRAŽIVAČKO POLJE POLITOLOGIJA

Naziv modula	Nositelj/ica
Identitet i politika	Prof. dr. Šaćir Filandra Prof. dr. Adnan Džafić
Politička sociologija kozmopolitizma	Prof. dr. Valida Repovac - Nikšić
Politička sociologija religije	Prof. dr. Dino Abazović
Društvo rizika i savremena sociologija	Prof. dr. Halima Sofradžija
Starenje stanovništva i međugeneracijski odnosi	Prof. dr. Mirza Emirhafizović
Umjetnost i društveni pokreti	Prof. dr. Sarina Bakić
Humanitarne intervencije i kolektivna sigurnost	Prof. dr. Zarije Seizović
Komparativne sigurnosne politike	Prof. dr. Mirza Smajić
Terorizam i političko nasilje	Prof. dr. Vlado Azinović
Regionalna sigurnost u umreženom svijetu	Prof. dr. Sead Turčalo
Istraživanje mira u regionalnoj perspektivi	Prof. dr. Nerzuk Ćurak
Prevenција društvenih konflikata	Prof. dr. Mirza Smajić Prof. dr. Izet Beridan
Mediji i komunikacije u dobu post-istine	Prof. dr. Lejla Turčilo Prof. dr. Belma Buljubašić
Društvo rizika i mediji	Prof. dr. Fahira Fejzić - Čengić
Evropska unija, mediji i ljudska prava	Prof. dr. Amila Šljivo Grbo
Društvene promjene, nejednakost i socijalna politika	Prof. dr. Sanela Bašić
Porodica i društvene transformacije	Prof. dr. Sanela Šadić
Marginalizovane skupine i ljudska prava	Prof. dr. Sabira Šašić

IZBORNI MODULI – ISTRAŽIVAČKO POLJE SOCIOLOGIJA

Naziv modula	Nositelj/ica
Modeli države i demokratije	Prof. dr. Elvis Fejzić
Političko predstavljanje	Prof. dr. Elmir Sadiković
Demokracija i autoritarizam u Jugoistočnoj Europi	Prof. dr. Damir Kapidžić
Političke mitologije	Prof. dr. Nermina Mujagić
Savremena diplomatija	Prof. dr. Nedžma Džananović - Miraščija
Međunarodne razvojne studije	Prof. dr. Ehlimana Spahić
Humanitarne intervencije i kolektivna sigurnost	Prof. dr. Zarije Seizović
Komparativne sigurnosne politike	Prof. dr. Mirza Smajić
Terorizam i političko nasilje	Prof. dr. Vlado Azinović
Regionalna sigurnost u umreženom svijetu	Prof. dr. Sead Turčalo
Istraživanje mira u regionalnoj perspektivi	Prof. dr. Nerzuk Ćurak
Prevenција društvenih konflikata	Prof. dr. Izet Beridan
Mediji i komunikacije u dobu post-istine	Prof. dr. Lejla Turčilo Prof. dr. Belma Buljubašić
Društvo rizika i mediji	Prof. dr. Fahira Fejzić - Čengić
Evropska unija, mediji i ljudska prava	Prof. dr. Amila Šljivo Grbo
Društvene promjene, nejednakost i socijalna politika	Prof. dr. Sanela Bašić
Porodica i društvene transformacije	Prof. dr. Sanela Šadić
Marginalizovane skupine i ljudska prava	Prof. dr. Sabira Šašić

IZBORNIMODULI – ISTRAŽIVAČKO POLJE SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE

Naziv modula	Nositelj/ica
Modeli države i demokratije	Prof. dr. Elvis Fejzić
Političko predstavljanje	Prof. dr. Elmir Sadiković
Demokracija i autoritarizam u Jugoistočnoj Europi	Prof. dr. Damir Kapidžić
Političke mitologije	Prof. dr. Nermina Mujagić
Savremena diplomatija	Prof. dr. Nedžma Džananović - Miraščija
Međunarodne razvojne studije	Prof. dr. Ehlimana Spahić
Identitet i politika	Prof. dr. Šaćir Filandra Prof. dr. Adnan Džafić
Politička sociologija kozmopolitizma	Prof. dr. Valida Repovac - Nikšić
Politička sociologija religije	Prof. dr. Dino Abazović
Društvo rizika i savremena sociologija	Prof. dr. Halima Sofradžija
Starenje stanovništva i međugeneracijski odnosi	Prof. dr. Mirza Emirhafizović
Umjetnost i društveni pokreti	Prof. dr. Sarina Bakić
Mediji i komunikacije u dobu post-istine	Prof. dr. Lejla Turčilo Prof. dr. Belma Buljubašić
Društvo rizika i mediji	Prof. dr. Fahira Fejzić - Čengić
Evropska unija, mediji i ljudska prava	Prof. dr. Amila Šljivo Grbo
Društvene promjene, nejednakost i socijalna politika	Prof. dr. Sanela Bašić
Porodica i društvene transformacije	Prof. dr. Sanela Šadić
Marginalizovane skupine i ljudska prava	Prof. dr. Sabira Šašić

IZBORNI MODULI – ISTRAŽIVAČKO POLJE KOMUNIKOLOGIJA

Naziv modula	Nositelj/ica
Modeli države i demokratije	Prof. dr. Elvis Fejzić
Političko predstavljanje	Prof. dr. Elmir Sadiković
Demokracija i autoritarizam u Jugoistočnoj Europi	Prof. dr. Damir Kapidžić
Političke mitologije	Prof. dr. Nermina Mujagić
Savremena diplomatija	Prof. dr. Nedžma Džananović - Miraščija
Međunarodne razvojne studije	Prof. dr. Ehlimana Spahić
Identitet i politika	Prof. dr. Šaćir Filandra Prof. dr. Adnan Džafić
Politička sociologija kozmopolitizma	Prof. dr. Valida Repovac - Nikšić
Politička sociologija religije	Prof. dr. Dino Abazović
Starenje stanovništva i međugeneracijski odnosi	Prof. dr. Mirza Emirhafizović
Umjetnost i društveni pokreti	Prof. dr. Sarina Bakić
Humanitarne intervencije i kolektivna sigurnost	Prof. dr. Zarije Seizović
Komparativne sigurnosne politike	Prof. dr. Mirza Smajić
Terorizam i političko nasilje	Prof. dr. Vlado Azinović
Regionalna sigurnost u umreženom svijetu	Prof. dr. Sead Turčalo
Istraživanje mira u regionalnoj perspektivi	Prof. dr. Nerzuk Ćurak
Prevenција društvenih konflikata	Prof. dr. Izet Beridan
Društvene promjene, nejednakost i socijalna politika	Prof. dr. Sanela Bašić
Porodica i društvene transformacije	Prof. dr. Sanela Šadić
Marginalizovane skupine i ljudska prava	Prof. dr. Sabira Šašić

IZBORNIMODULI – ISTRAŽIVAČKO POLJE SOCIJALNI RAD

Naziv modula	Nositelj/ica
Modeli države i demokratije	Prof. dr. Elvis Fejzić
Političko predstavljanje	Prof. dr. Elmir Sadiković
Demokracija i autoritarizam u Jugoistočnoj Europi	Prof. dr. Damir Kapidžić
Političke mitologije	Prof. dr. Nermina Mujagić
Savremena diplomatija	Prof. dr. Nedžma Džananović - Miraščija
Međunarodne razvojne studije	Prof. dr. Ehlimana Spahić
Identitet i politika	Prof. dr. Šaćir Filandra Prof. dr. Adnan Džafić
Politička sociologija kozmopolitizma	Prof. dr. Valida Repovac - Nikšić
Politička sociologija religije	Prof. dr. Dino Abazović
Društvo rizika i savremena sociologija	Prof. dr. Halima Sofradžija
Starenje stanovništva i međugeneracijski odnosi	Prof. dr. Mirza Emirhafizović
Umjetnost i društveni pokreti	Prof. dr. Sarina Bakić
Humanitarne intervencije i kolektivna sigurnost	Prof. dr. Zarije Seizović
Komparativne sigurnosne politike	Prof. dr. Mirza Smajić
Terorizam i političko nasilje	Prof. dr. Vlado Azinović
Regionalna sigurnost u umreženom svijetu	Prof. dr. Sead Turčalo
Istraživanje mira u regionalnoj perspektivi	Prof. dr. Nerzuk Ćurak
Prevenција društvenih konflikata	Prof. dr. Izet Beridan
Mediji i komunikacije u dobu post-istine	Prof. dr. Lejla Turčilo Prof. dr. Belma Buljubašić
Društvo rizika i mediji	Prof. dr. Fahira Fejzić - Čengiće
Evropska unija, mediji i ljudska prava	Prof. dr. Amila Šljivo Grbo

III – VI SEMESTAR

(identični za sva istraživačka polja)

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS	Status
Treći	Izrada projekta doktorske disertacije		15	rad na doktorskoj disertaciji
Treći	Prijava projekta doktorske disertacije		15	rad na doktorskoj disertaciji
	Ukupno treći semestar	200	30	rad na doktorskoj disertaciji
Četvrti	Izrada doktorske disertacije		15	rad na disertaciji
Četvrti	Odbrana projekta doktorske disertacije		15	
	Ukupno četvrti semestar	200	30	
Peti	Izrada radne verzije doktorske disertacije	200	30	rad na disertaciji
Šesti	Izrada i odbrana doktorske disertacije	200	30	rad na disertaciji
	UKUPNO I-VI semestar		180	

ŠKOLARINA

Sredstva za doktorski studij obezbjedit će se iz više izvora:

- od Ministarstva obrazovanja i nauke i drugih nadležnih državnih institucija;
- od kandidata;
- iz projekata.

Cijena dokorskog studija bit će određena odlukom Upravnog odbora Univerziteta Sarajevo. Sredstvima ostvarenim po osnovu dokorskog studija upravljati će nadležni organi Fakulteta političkih nauka.

**FAKULTET
POLITIČKIH
NAUKA**

UNIVERZITET U SARAJEVU
MCMXLIX